

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ד' פרשיות

פ' זכור

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק א, ג

(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וחמש לבריאה
שבעים וחמש שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

ד' פרשיות

המן שאמר: עשרת אלפים ככר כסף אשקול וגו'.

כך מובן הקשר בין שתי הפרשיות וגם סיבת הקדמת פ' שקלים לפ' זכור: העובדה שהיהודים הקדימו את שקליהם הביאה את נס פורים שהתחלתו – בזכירה – בקריאת פרשת זכור.

ד. לאחר גאולת פורים שאינה עדיין גאולה שלמה, כאמור, באים אל גאולת פסח שהיא גאולה שלמה. ההכנה לכך היא – פרשת פרה ופרשת החדש.

ביחס לשתי פרשיות אלו נאמר בירושלמי⁶ שלאמתו של דבר היה צורך לקרוא את פרשת החדש לפני פרשת פרה, שכן פרשת החדש נאמרה – ותוכנה הוא – אחד בניסן, ואילו שריפת הפרה היתה בשני בניסן, שהרי באחד בניסן הוקם המשכן, והיתה שריפת הפרה בשני בניסן, משום ששריפת הפרה לא היתה אפשרית לפני הקמת המשכן⁷. אלא משום שפרשת פרה היא טהרתן של ישראל נקראת היא תחלה.

תירוץ הירושלמי דורש הבנה: מה הקשר, לכאורה, בין טהרתן של ישראל לבין פרשת החדש, עד שענין פרשת החדש אינו אפשרי אלא לאחר טהרתן של ישראל – והרי אין זו פרשת הפסח, כי אם פרשת החדש, הלכות קידוש החדש וראש חדש, ומה, אם כן, חשיבות להקדמת הטהרה?

ה. הסבר הדבר הוא:

תוכנו של ראש חדש הוא מולד הלבנה. לאחר שהיתה הלבנה בהעלם והסתר – היא

א. סדרן של ארבע הפרשיות הנקראות לפני חג הפסח הוא: פרשת שקלים, פרשת זכור, פרשת פרה, ופרשת החדש.

בבחינה מפורטת קשורות שתי הפרשיות שקלים וזכור בגאולת פורים, שלא היתה עדיין גאולה שלמה, כאמור¹: "אכתי עבדי אחשורוש אנן", והפרשיות פרה והחדש בגאולת פסח, שהיא גאולה שלמה. ברם, בבחינה כללית שייכות גם פרשיות שקלים וזכור לגאולת פסח, שכן אף גאולת פורים עצמה קשורה בגאולת פסח, כאמור²: "סומכין גאולה לגאולה".

ב. פרשת שקלים נקראת לפני ראש חדש אדר, משום ש"באחד באדר משמיעין על השקלים"³ – הדרושים לצורך קרבנות השנה החדשה.

פרשת זכור נקראת לפני פורים, משום שפורים מציין את מפלת המן, שהוא מזרעו של עמלק, ולכן נקרא "זכור את אשר עשה לך עמלק" לפני פורים – "לקיים מה שנאמר: נזכרים ונעשים, נזכרים קודם לנעשים"⁴ – פרשת זכור היא הזכירה ופורים – העשיה.

ג. הטעם להקדמת פרשת שקלים לפני פרשת זכור אינו רק משום התאריכים שלהם [משום שפרשת שקלים קשורה באחד באדר, ופרשת זכור – בפורים, י"ד באדר], כי אם גם משום תוכנם.

הגמרא⁵ אומרת שבזכות העובדה שבני ישראל נתנו את מחצית השקל היתה מפלת

(1) מגילה יד, א.

(2) מגילה ו, ב.

(3) שקלים פ"א ה"א. מגילה יג, ב.

(4) ירושלמי מגילה פ"ג ה"ד

(5) מגילה יג, ב.

(6) מגילה פ"ג ה"ה.

(7) קרבן העדה שם.

נולדת ומתחדשת. דבר זה רומז גם לישראל שנמשלו ללבנה⁸, שלאחר כל ההעלמות וההסתרים של זמן הגלות הם נולדים ומתחדשים, דבר שהיא ענינה של הגאולה.

זמן התחלת הגאולה הוא בראש חודש ניסן, עליו נאמר: החדש הזה לכם ראש חדשים. רבותינו ז"ל⁹ דורשים גזירה שוה בין "הזה" הנאמר בפרשת החדש, לבין "הזה" הנאמר במתן תורה – "ביום הזה באו מדבר סיני". תוכנו של מתן תורה הוא, הרי, גם ענין של גאולה, כמאמר רז"ל¹⁰: "אל תקרי חרות (= ח' קמוצה), אלא חרות (= ח' צרויה), חרות מיצר הרע וממלאך המות ומשעבוד מלכיות. מן העובדה שהגמרא כורכת את פרשת החדש במתן תורה מובן, איפוא, שגם בראש חודש ניסן, החדש הזה, ישנו כבר ענין הגאולה – אתחלתא דגאולה.

לאור האמור יובן טעם הקדמת הטהרה לפרשת החדש: מאחר שפרשת החדש היא מולד הלבנה, אתחלתא דגאולה, דרושה לפניה הקדמת הטהרה, כשם שהיא דרושה לגאולה, ככתוב¹¹: וזרקתי עליכם מים טהורים גו', ואמרו רז"ל¹²: טהרה מביא לידי... אליהו הנביא כו'.

1. ברם, בראש חודש ניסן היתה הגאולה רק בראשיתה, בכח, ואילו פועל הגאולה החל בט"ז בניסן, דקיימא סיהרא באשלמותא (= שהירח קיים בשלימותו), ושלימות ותכלית הגאולה – בשעת מתן תורה.

– כשם שלגאולה בפועל דרושה טהרה בפועל, "וזרקתי עליכם מים טהורים", כך

דרושה לגאולה בכח, טהרה בכח. קריאת התורה מהווה, כידוע, נתינת כוח – לכן נקראת תחלה, איפוא, פרשת פרה, דבר המהוה טהרה בכח, ולאחר מכן – פרשת החדש, שתוכנה הגאולה בכח.

וזה סדר טהרה וגאולה: פרשת פרה – טהרה בכח, פרשת החדש וראש חודש ניסן, – גאולה בכח, שני בניסן – טהרה בפועל, ט"ז בניסן, עד מתן תורה – גאולה בפועל.

ז. ההוראה שיש להסיק מכאן:

מאחר שלהגיע לטהרה האמתית בתכליתה אפשר אך ורק בביאת המשיח, שאז יהיה "ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ",

– שהרי בביאת המשיח עדיין תהיה קיימת רוח הטומאה, כביטוי הרמב"ם, לגבי משיח בן דוד¹³: "יכוף כל ישראל" ללמוד תורה ולקיים מצוות, ביטוי המוכיח שלא הכל יעשו הדבר בחפץ לב, כיון שרוח הטומאה עדיין תהיה קיימת אז, ועבודתו של המשיח תהיה להעביר רוח הטומאה מן הארץ –

עלולים לחשוב שעתה אין לעשות דבר כי אם לסמוך לגמרי על המשיח – ולשם כך באה ההוראה בקריאת פרשת פרה:

כדי להגיע לטהרה וגאולה בפועל ובשלמות דרושה הכנה מוקדמת. יש לבצע את ענין הטהרה עד כמה שאפשרי הדבר, ולהיטהר מאבי אבות הטומאה, כמאמר רז"ל¹⁴: "כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת" "חטאת קריה רחמנא"¹⁵ לפרה האדומה. אז נפטרים ממילא מאבות ותולדות הטומאה, ודבר זה יביא את הטהרה והגאולה בפועל, בביאת משיח צדקנו בב"א.

(משיחת פרשת החדש תשט"ז)

8) בברכת קידוש לבנה (סנהדרין מב, א).

9) שבת פו, ב.

10) עירובין נד, א.

11) יהוהאל לו, כה.

12) סוף סוטה.

13) הלכות מלכים פ"א ה"ד.

14) מנחות ק, א.

15) חולין יא, א.

פ' זכור

שאל במלכו", שלא טעם טעם חטא כתינוק בן שנה. ומובן אם כן, שמה שהשאיר את אגג בחיים, גם את מיטב הצאן והבקר, לא היה זה משום שסתם לא שמע בקול הקב"ה, אלא שהיה לו טעם בזה, טעם של שכל דקדושה. שלכן אמר, הקימותי את דבר ה', הוא סבר, שלא זו בלבד שלא עשה את היפך רצון העליון, אלא אדרבה, בזה הוא קיים את דבר ה'.

שאל ידע את תוכן ענין הקרבנות, כי בנטילת בהמה גשמית והקרבנה להקב"ה, נהפך חושך הגשם הבהמי לאור של תכלית הרוחניות⁵, ו"מתוך החושך" נעשה "יתרון האור". לכן סבר שאול, שכאשר ישנה הזדמנות ליטול צאן ובקר מעמלק, שהוא "ראשית גויים", השורש לכל מיני רע⁶ – שזהו הרי החושך הגדול ביותר – ולהקריב אותם לפני הקב"ה, הרי מזה יצא יתרון האור הגדול ביותר.

אלא שהחסרון היה בכך – ש"שאל הלך אחר הטעם", הוא עשה לפי מה שהיה נראה לו על פי שכל, ואכן בשכל היה לכך מקום. אבל היה חסר אצלו, בתכלית השלימות של קבלת עול⁷, ההתבטלות בתכלית לרצון

א. בהפטר פרשת זכור מסופר, ששאל חמל על אגג מלך עמלק ועל "מיטב הצאן והבקר" של עמלק, וזוהו היה נגד רצון הקב"ה, ולכן נטל הקב"ה את המלוכה מיד שאול ונתנה לדוד.

ההפטרה וגם הקריאה של פרשת זכור קשורות עם פורים, שמשום כך קוראים אותן בשבת לפני פורים. בפשטות מובנת השייכות, שכן המן הרשע היה "האגגי" – מזרעו של אגג¹ (עליו מסופר בהפטרה של פרשת זכור), שהיה מזרע עמלק¹ (ועל זכירת מעשה עמלק הרי מדובר בקריאת פרשת זכור). ובפרט על פי סיפור חז"ל², שהמן הרשע נולד רק על ידי ששאל לא הרג מיד את אגג, הרי מובן עוד יותר הקשר בין פורים להפטרה, כי כל הגזירה על בני ישראל על ידי המן הרשע, באה בגלל חטאו של שאול שלא הרג מיד את אגג.

בתורה כל הענינים הם בדיוק. מובן איפוא, שלא רק המאורע בכללותו, אלא גם כל הפרטים המסופרים בהפטרה – טענות שאול: "הקימותי את דבר ה'" "למען זבוח לה' אלקיך", ותשובת שמואל הנביא: "הנה שמוע מזבוח טוב"; "מאסת את דבר ה'" – גם הם קשורים לפורים.

ב. הגמרא אומרת³ על הפסוק⁴ "בן שנה

5 ראה לקו"ש [המתורגם] ח"ג ע' 159.

6 ראה תו"א מג"א צה, א. ד"ה זכור תרס"ה. ובכ"מ.

7 ולכן בגלל חטאו זה קרע ה' את ממלכת ישראל מעליו, מדה כנגד מדה; ענין המלכות הוא "שתהא אימתו" הביטול דקבלת עול. וזהו ג"כ שנתנה מלכות לדוד, כי העבודה דוד ה' שוינו ודוממתי, ביטול (כאבן דומם) דקבלת עול (בענין שאול ודוד ראה גם לקושי שיחות ח"א פ' שמיני ובהצויין שם).

1 תרגום ותרגום שני למגלת אסתר ג, א.

2 ראה מגילה יג, רע"א. תדא"ר פכ"ד. יל"ש בשלח רמז רסח.

3 יומא כב, ב.

4 שמואל א יג, א.

רע. לפיכך, מתוך ש"שואל הלך אחר הטעם" ולא הרג תיכף את אגג, יצא המן הרשע, שהביא לגזירת "להשמיד להרוג ולאבד (ח") היל"ת) את כל היהודים", כליון ר"ל של כל ענין של יהודים ויהדות.

ועל ידי שעמדו בני ישראל במסירת נפש שלמעלה מטעם ודעת – שלכן נקראים בני ישראל בכל המגילה בשם "יהודים", כמרו"ל¹⁰ "כל הכופר בעבודה זרה¹¹ נק' יהודי", שעמדו בהודאה והתבטלות להקב"ה – באה הצלת וגאולת פורים.

וזהו שייכות הפרטים שבהפטר פרשת זכור לפורים: חטא שואל היה מייעוט בקבלת עול. מצד זה עלול להיות סוף סוף נתינת מקום לאגג – קליפת עמלק¹², עד לאפשרות של גזירת המן הרשע להשמיד גו' ר"ל את כל היהודים. ועל ידי קבלת עול ומסירת נפש

העליון – והקב"ה הרי ציוה "והחרמתם את כל אשר לו" – לעמלק.

וזאת היתה תשובת שמואל: הנה שמוע מזבח טוב, להקשיב מחלב אליים. "זבח" ו"חלב" מסמלים עבודה שעל פי טעם: לעבוד את הקב"ה במיטב הכוחות, חלב ושומן, עם ראשית כוחות הנפש הפנימיים – שכל, ואת זאת דורשים באמת מהאדם, שיעבוד את הקב"ה לא רק בקבלת עול, אלא גם בהבנה, ככל שניתן, עד שכל מיטב כוחותיו יהיו לה'. שכן אם עובד את הקב"ה רק בקבלת עול, ללא הבנה וללא תענוג, אז עבודתו הוא רק בכוחות הנחותים, כח המעשה וכו', ואינו נותן "כל חלב לה"⁸. ועם כל זה הרי, "שמוע" ו"להקשיב" – קבלת עול – טובים מ"זבח" ומ"חלב", השגה. כי נוסף לכך שמצד השגה עלולים לטעות (כמו במעשה זה של שואל); הרי אפילו אם כוונת עבודה זו לרצון העליון – כיון, שעבודה זו היא אינה אלא על פי שכל, עדיין נשאר העובד במלוא הרגש במציאותו, חסר אצלו ההתמסרות וההתבטלות להקב"ה הבאות מקבלת עול. ואף שצריך להיות "כל חלב לה", שיש לעבוד את הקב"ה גם בשכל, הרי זה עצמו צריך לבוא מתוך קבלת עול: כך הוא רצון העליון, שהעבודה תהיה גם עם השכל, ומשום כך הוא מבין זאת גם בשכל.

ג. על קבלת עול נאמר⁹ "דא תרעא לאעלאה", זה השער לכל עניני הקדושה. וכשחסר קבלת עול, הרי אז אין האדם כלי, ח"ו, לקדושה, ועלולים לבוא מזה כל מיני

(10) מגילה יג, א.

(11) לשון רז"ל, כל הכופר בעבודה זרה רמו בו – כמו כפירש כ"ק מ"ח אדמו"ר – עבודה זורה באותו ענין. אותה העבודה אצל מי שהוא אחר או (גם אצלו גופא) בזמן אחר או במקום אחר, היא עבודה דקדושה, אלא שמצד המצב שנמצא בו עכשיו, דורשים מאתו עבודה אחרת, וכאשר מניח את העבודה הנדרשת ממנו ועוסק בעבודה אחרת, הרי זו עבודה זרה – אף ששם זה (כפשוטו) מתאר עבודת אילים וכו' – דמכיון שעושה הפכו של רצון הבורא, הרי הוא בתכלית הפירוד וכאילו כופר באחדותו כו' (עין תניא פכ"ד). ובכדי לכוון לאמיתית רצון העליון שיעשה את עבודתו המוטלת עליו עכשיו, א"א ע"י העבודה טעם ודעת, כי אם, ע"י העבודה הודאה וקבלת עול דוקא. וזהו שאמרו כל הכופר בעבודה זרה נקרא יהודי, כי ע"י העבודה הודאה (יהודי) דוקא אפשר להיות הכפירה בעבודה זרה. – וגם בזה שייכות ההפסדה דפ' זכור לפורים, כי מה שחמל שואל על מיטב הצאן והבקר למען זבוח לה', הרי הענין מצד עצמו (לולי ציווי ה') "והחרמתם את כל אשר לו", בירור הניצוצות הנמצאים למטה ביותר, היא העבודה דקדושה והקמת דבר ה', אלא שרצון הבורא אז ה' לא העבודה של בירור הניצוצות שבעמלק, כי אם, העבודה דוהחרמתם וגו'. ולפי ששואל הלך אחר הטעם, לא כיון לאמיתית רצון העליון. והתיקון לחטאו של שואל ה' הודואה דקבלת עול והכפירה בעבודה זרה.

(12) אשר קרן. כי שכל ענינו קריירות.

(8) ראה לקו"ש [המתורגם] ח"ג ע' 151.

(9) זח"א, ה, רע"א.

שלמעלה מטעם ודעת, קיום הוראת שמואל "הנה שמוע מזבח טוב להקשיב מחלב אילים", ניצחו את קליפת עמלק ברוחניות, וזה התבטא גם בגשמיות, שהיה "והרוג בשונאיהם", שהרגו את בני עמלק, ועל ידי זה נפטרו מגזירת המן, ו"ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר"¹³.

ד. על-פי זה גם יובן מה שמצוה הקשורה יותר מכל ענייני פורים, עם כל יום הפורים כולו¹⁴, הרי זה כנאמר מיד לאחר תיבת "ויחן"

13 שייכות ענינים אלו – אורה ושמחה וששון ויקר – להעבודה דקבלת עול שלמעלה מטעם ודעת, נתבארה בהשיחה (פורים תשי"ט) בארוכה, ומובאה לקמן בשיחה לפורים.

14 י"ל בדרך אפשר, דכיון דסמיך ל"ימי" הוא ענין "המשתה" חיוב הנמשך על כל רגע של "ימי", אלא שבכל רגע מקיים זה ע"י שקיים (או שיקיים) לבסומי בסעודת פורים – וע"ד דבלקחת ד' מינים פעם אחת, מקיים חיוב הלקיחה שישנו בכל רגע מהיום למי"ד דלכולא יומא אתקצאי, ולא רק למצותו (עיין צפנת פענח להגאון הרגזובי קונ' השלמה ע' 6). וע"ד חיוב ת"ת שישנו בכל רגע דהיום, אלא שלימודו פרק א' שזרית כו' נמשך גם על רגע זה. משא"כ מצות קריאת מגילה וכו' י"ל דלא נמשך החיוב, וכשקרא את המגילה פעם בלילה ופעם ביום כבר יצא ידי חובתו. – אפילו החיוב דמתנות לאבינונים שכתב הרמב"ם (הל' מגילה פ"ב הל' יז) שמצוה להרבות בהם, י"ל דאינו מחוייב בזה כל היום. – ועיין ט"ז ר"ס תרצה.

– "משתה"; כלומר: ה"חייב אינש לבסומי בפורי'א עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי"¹⁵, שעבודת "סור מרע" ("ארור המן") "ועשה טוב" ("ברוך מרדכי") תהיה באופן של "עד דלא ידע", למעלה מטעם ודעת. שהרי כל נס פורים בא בזכות מסירות־הנפש שלמעלה מן השכל, לפיכך צריכה להיות גם עבודת האדם בצורה של "עד דלא ידע", אמונה פשוטה ומסירת נפש שלמעלה מטעם ודעת. ומזה ממשיכים אמונה פשוטה לכל השנה, שגם ענייני ההשגה יהיו בנויים על יסוד האמונה: כמ"ש¹⁶ "טוב טעם ודעת למדני כי במצותיך האמתני": גם ה"טוב טעם ודעת" בא בגלל האמונה, ומבוסס עליה.

(משיחת פורים תשי"ט)

מאיסור תענית – שג"ז נלמד מימי משתה – שאסור בו כל היום כולו – אין רא"י כ"כ, כיון שזהו דבר הסותר. וק"ל (משיחת פורים תשח"י).

15 מגילה ז, ב. בש"ס שלנו הגירסא מיחייב. אבל במאור קטן על הרי"ף, שער הכוונות בסופו, של"ה פ' תצוה ובכל דרושי דא"ח שראיתי הל' הוא חייב אינש. וכן הוא ג"כ בא"ח (הובא בב"י ס' תרצה), שו"ע או"ח סתרצה ס"ב, סי' יעבץ ועוד.

16 תהלים קיט, סו.

לזכות

כ"ק אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וּרְבִינוּ מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ

ויהי"ר שעי"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל 'ביאת דוד מלכא משיחא'

יחי אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וּרְבִינוּ מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ לְעוֹלָם וָעֶד

הוספה

בשורת הגאולה

פ.ט.

בדורנו זה – דער דור האחרון אין גלות און דור הראשון פון גאולה – לאחרי וואָס מ'האָט שוין דעם ריבוי הכי גדול פון „מעשינו ועבודתינו“ פון אידן במשך כל הדורות והשנים שלפני זה, און איצטער האָט מען שוין פאַרענדיקט אויך די לעצטע בירורים – איז איצטער די הדגשה בעיקר ולכל לראש אויף דער סיום ושלימות וגמר העבודה – צו ברענגען דעם גימ"ל פון גאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש!

(משיחות לילות ג', ד', ה', ועש"ק וש"ק פרשת כי תשא, י"ד-י"ח אד"ר תשנ"ב)

בדורנו זה – הדור האחרון בגלות והדור הראשון דהגאולה – לאחרי שישנו כבר הריבוי הכי גדול ד„מעשינו ועבודתינו“ דבנ"י במשך כל הדורות והשנים שלפני זה, וכעת כבר סיימו גם את הבירורים האחרונים – כעת ההדגשה בעיקר ולכל לראש על סיום ושלימות וגמר העבודה – להביא את הגימ"ל דגאולה האמיתית והשלימה בפועל ממש!

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המתולקים בכל ליל שבת קודש כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט. אצלך בבית!
האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב
וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>
יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

היי שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner
In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved One
For More Info. Call:
(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:
<http://www.torah4blind.org>
TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>